

Salla Autereen saarna Haukiputaan kirkossa 5.5.2024

Rukous on yhteyttä Jumalaan. Se on uskomme tuntomerkki. Rukous on kristittyjen tuntomerkki, sillä kehottaahan Paavali meitä näin: ”Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta” (1. Tess 5:17).

Olin valtavan iloinen, kun vaalinäyte päivät ilmoitettiin ja huomasi saaneeni rukoussunnuntain itselleni. Se nimittäin se asia mikä varaan voisi sanoa koko seurakunnan toiminnan rakentuvan. Jumalanpalvelus on itsessään yhtä suurta rukousta. Kirkolliset toimitukset, kaste, avioliitto ja hautaan siunaaminen, perustuvat kaikki rukoukselle. Niissä saattelemme esirukouksilla itsemme, omaisemme ja ystävämme Jumalan eteen. Toisin sanoen pyydämme hyvältä Jumalaltamme elämäämme kaikkea hyvää. Esirukouksemme kantavat toinen toistamme arjessa.

Ja sen lisäksi itse Kristus rukoilee puolestamme. Näin ollen elämäämme kantaa rukous, vaikka emme siihen itse kykenisi tai jaksaisi. Rukouksen siunaus virtaa sisimpäämme, vaikka emme sitä huomaisikaan.

Rukous on se ilma, jota hengitämme.

Tämän pyhän evankeliumissa Jeesus opettaa siitä mielenlaadusta joka rukoillessa tulisi olla. Nousemme nyt kuulemaan tätä pyhää evankeliumia Luukkaan mukaan.

Luuk. 11:5–13

Jeesus sanoo:

”Kuvitelkaa, että joku teistä menee keskellä yötä ystävänsä luo ja sanoo: ’Veli hyvä, lainaa minulle kolme leipää. Eräs ystäväni poikkesi matkallaan luokseni, eikä minulla ole tarjota hänelle mitään.’ Toinen vastaa sisältä: ’Älä häiritse minua. Ovi on jo lukossa, ja minä olen nukkumassa lasten kanssa. En minä voi nousta antamaan mitään.’ Mutta minä sanon teille: vaikka hän ei nousisikaan antamaan toiselle leipää pelkkää ystävyyttään, hän kuitenkin tekee sen, kun tämä hellittämättä pyytää, ja hän antaa niin paljon kuin toinen tarvitsee.

Niinpä sanon teille: Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä pyytävä saa, etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan. Ei kai kukaan teistä ole sellainen isä, että antaa pojalleen käärmeen, kun poika pyytää kalaa? Tai skorpionin, kun hän pyytää munaa? Jos kerran te pahat ihmiset osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin totta kai teidän Isänne paljon enemmän antaa taivaasta Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä pyytävät.”

Tämä on pyhä evankeliumi.

Rukous on siis kirkon kantava voima. Jos rukous otettaisiin pois, olisi kaikki puuhamme täällä aika mitätöntä.

Mutta saako rukous yksityiselämässä yhtä vahvan roolin?

Voisiko ollakin, että jos lisäisi rukouksen määrää, niin elämä saisi lisää järkeä ja rakennetta?

Olisi ihana kertoa teille nyt joku mahtava rukousvastaus jonka olen joskus saanut. Mutta ei minulla ole sellaista. Minä en ole rukouksen sankari. En ole kokenut tai tehnyt rukouksen avulla ihmeitä. En usko tekeväni niitä koskaan.

Siitä huolimatta tarvitsen rukousta. Me tarvitsemme. Jeesuskin tarvitse sitä. Kirkon seinältä löytyy Toppeliuksen maalaamana Jeesus rukoilemassa, pyytämässä voimaa, Getsemanen puutarhassa. Me tarvitsemme rukousta pysähtyäksemme, nähdäksemme, avartuaksemme. On niin kovin helppoa käpertyä vain omien asioiden ympärille – rukous on vastalääkettä siihen. Rukous avaa silmämme katselemaan todellisuutta toisella tavalla.

Vapputorilla tapasin monia teitä haukiputaalaisia aiemmin tällä viikolla. Useamman kanssa juteltiin siitä, että vaalinäytteeni on nyt ja messun aiheensa rukous.

Sain kuulla monelta heidän omista kokemuksistaan rukoilemisesta. Ei ollut ihmetarinoita kyllä sielläkään. Iltarukous oli toki monella muistissa. Ja vaikeina hetkinä on tullut laitettua kädet ristiin, vaikei se muuten tunnukaan luontevalta. Joku oli myös monen läheisensä kuolinvuoteen äärellä rukoillut heidän elinpäivilleen jatkoa, mutta ei kuulemma ollut apua tullut. Mahtaako Jumala kuulla tai kiinnostaako sitä pienen ihmisen pyynnöt?

Tai entä jos onkin rukoillut väärin ja siinä on se vika?

Minulle ala-asteella uskonnon opettaja opetti, että oikea tapa rukoilla on iltaisin juuri ennen nukkumaanmenoa, polvistuen siihen sängyn viereen, kädet ristittyinä, pää alas painettuna, mieli nöyränä ja anteeksipyytävä. Kaikkein pahinta kuulemma olisi jos rukoili kädet taivasta kohden, voimakkaasti tai uhmaten, sillä silloin sitä ikään kuin yrittäisi koskettaa taivasta, napata Jumalan kaavun helmasta kiinni ja komentaa Jumalaa, ja tähänhän me kuolevaiset emme saisi tehdä.

Jos tuo opettajan tapa olisi se ainoa oikea tapa, niin eipä yllätä, että monella jää vastaukset saamatta.

Mutta nyt voin todeta uskonnonopeni olleen väärässä. sen nimittäin todistaa tämän päivän evankeliumi.

Kuten monet muutkin Jeesuksen vertauksista, kuvaus keskiyöllä naapurinsa ovelle kolkuttavasta miehestä on realistinen, ja voisi tapahtua tänä päivänäkin. Naapurin reaktiokin on todenmukainen. Koko perhe nukkuu. Tuohon aikaan koko perhe on todennäköisesti nukkunut rinnakkain lattioille levitetyillä matoilla. Jos perheenisä nyt kömpii pystyyn, koko perhe herää. Tähän päivään kun siirät tuon tapahtuman, niin ovikello pirisee, kohta uudelleen, ja uudelleen vaativammin. Vaikka vanhempi ei millään jaksaisi nousta, niin ihan siksi ettei tahdo lasten heräävän, hän vauhdilla menee ovelle katsomaan mitä asia koskee. Hän pääsee pienemmällä vaivalla kun menee ovelle ja auttaa kärsivää, kuin että yrittää saada koko perheen nukahtamaan uudelleen. ” vaikka hän ei nousisikaan antamaan toiselle leipää pelkkää ystävyystään, hän kuitenkin tekee sen, kun tämä hellittämättä pyytää”

Kertomuksessa käytetään harvinaista sanaa anadeia, joka ei esiinnyt missään muualla Uudessa testamentissa, vaan on nimenomaan rukouksen mielenlaatuun liittyvä sana. Se kertoo siitä, että rukous vaatii jotain normaalista poikkeavaa. Se sana on suomennettu Raamatussa hellittämättömydeksi, ”kun tämä hellittämättä pyytää, ja hän antaa niin paljon kuin toinen tarvitsee.” Oikea käänös tuosta sanasta olisi paljon vahvempi: anadeia merkitsee todellisuudessa häpeämättömyyttä tai jopa röyhkeyttä. Ei nöyristelyä sängyn laidalla. Häpeämättömään ja jopa röyhkeään rukoiluun Jeesus meitä kannustaa.

Vastaako Jumalakin rukouksiin vain siksi, ettei enää jaksaa kuunnella hänen puoleensa jatkuvasti kääntyvää rukoilijaa, niin kuin tuo väsynyt perheenisä?

Ei. sillä kertomushan jatkui: ”Jos kerran te pahat ihmiset osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin paljon enemmän teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä pyytävät” (Mt. 7:11).

Tämä vertaus kirkastaa meille, mistä Jeesuksen opetuksessa on kyse. Jos kerran me ihmisetkin lopulta täytämme ystäviemme pyynnöt – kiireistämme, viitseliäisyydestämme ja tekosyistämme huolimatta – niin kuinka paljon varmemmin Jumala vastaa hänelle esitettyihin pyyntöihin! Jos unenpöpperöinen naapuri lähtee vastentahtoisesti yöllä auttamaan ystäväänsä, totta kai Jumala kuulee ja auttaa meitä monin verroin innokkaammin. Hän ei ole kártyinen naapuri. Hän ei ole kuin vanhempi joulun alla, joka hermorauniona lopulta suostuu lapsensa kalliiseen joululahjapyyntöön. Jumala ei ole meidän kontrolloitavissa. Silti hän haluaa, että pyydämme häneltä kaikkea mahdollista. Hän haluaa, että vaivaamme häntä pienimmilläkkin asioilla. Hän haluaa, että intämme, aivan häpeämättömästi hänen siunaustaan ja huolenpitoaan.

Erityisesti itseäni on aina lohduttanut ja helpottanut se ajatus, että jos kävisikin niin, ettei kykene muodostamaan sanoja, ei jaksaisi laittaa käsiään ristiin, ei vaan pysty, niin Jumala on jotain niin suurta, että hän ymmärtää senkin. Sekin sydäimestä lähtevä pyyntö, jolle ei ole sanoja joita me muut ihmiset voimme ymmärtää, nekin huokaukset kuulee Jumala. Erilaisia rukoilemisentapoja ja rukouksia on yhtä monenlaisia kuin rukoilijoitakin. Mutta meidän täytyy avata itsemme Jumalalle. Rukouksen täytyy olla rehellistä, tunteenpaloa. ei sanahelinää.

Mutta entä jos siltikään kukaan ei vastaa? Vaikka herkeämättä rukoilet?

Oletko kuunnellut vastausta?

Oletko muistanut, että rukous ei monologi, vaan vuoropuhelu? Rukous ei ole pelkästään ihmisen puhetta Jumalalle, vaan se voi olla myös Jumalan puhetta ihmiselle.

Ja sen takia rukous vaatii mielen rauhoittamisen, sen, että on itsekkin valmis kuulemaan vastauksen.

Ja jos vastausta ei silti tule, siihen on varmasti siihen syynsä. Ehkei pyytämämme olekaan tarpeellista. Tai emme saa vastausta, koska Jumala ei tahdo antaa mitään vahingollista. Vastaus voi myös viipyä sen tähden, että me emme ole sisäisesti valmiita ottamaan vastaan Herran lahjoja. Esteet rukousvastausten saamiselle eivät siis ole niinkään Jumalassa kuin meissä itsessämme.

Tai ehkä niitä vastauksia on tullutkin. Et vain ole hoksannut:

Oletko ajatellut, että Monesti jo siinä rukoillessa, siinä kun pyörittelee mielessään pyyntöä ja kysyessä vastausta tai pyytäessä apua, sitä itse älyää kuinka tulee toimia. Tämä on juuri sitä Jumalan vastausta.

Ehkä sinulla ei ole ihmetarinoita kerrottavana, mutta muistat äitisi opettaman iltarukouksen, joka on kantanut läpi elämän vaikeuksienkin keskellä. Se on lohduttanut yksinäisenä hetkenä.

Ehkä olet itse kokenut rukouksen voiman niinä hetkinä, jolloin kaikki muu tuntuu menettävän merkityksensä. Ehkä rukous on ollut se ainoa hetki, jolloin on voinut tunnustaa tarvitsevansa apua tai pelkäävänsä. Ehkä rukous on auttanut sinua löytämään yhteyden toisiin ihmisiin ja oivaltamaan erilaisuuden arvon. Ehkä rukous on auttanut aavistamaan elämän arvon kaikessa tavallisessa, arkisessa.

Ehkä sinunkin elämässäsi kuitenkin rukous on se, joka tuo sisällön kaikkeen. Ihan niin kuin kirkon elämässäkin.

Rukous ei välttämättä tuo meille ihmeitä tai suuria vastauksia, mutta voimaton se ei ole. Se on suora yhteys Jumalaan. Ja se ei ole ikinä merkityksetöntä, sillä se on suora yhteys toivoon.

Toivon kautta rakentuu parempi huomina.